

Məzahir Süleymanov – 80

Qocaman aktyorun gənclik həvəsi

Xalq artisti Məzahir Süleymanov. Bu ad və soyad sənətsevərlərə yaxşı tanışdır. Çünki bu aktyoru həm teatr səhnəsində, həm də televiziya ekranlarında uzun illərdir ki, görür, ustalıqla yaratdığı obrazları maraqla izləyirik.

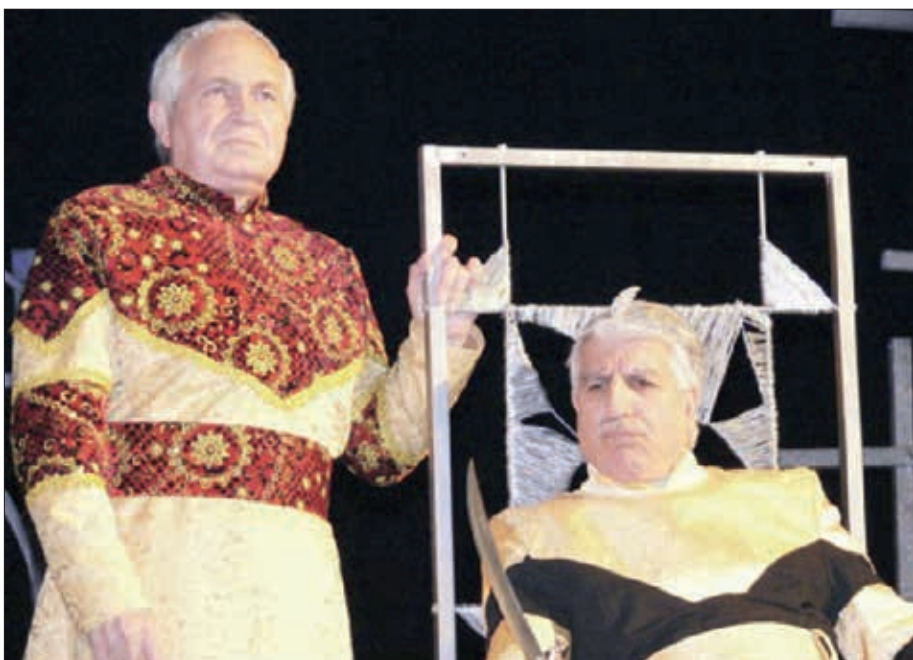
Bəziləri onu oynadığı müsbət obrazlarda sevir, bəziləri də yaratdığı mənfi obrazlara görə yamanlayırlar. Deməli, aktyor oynadığı hər bir obrazı sevərək yaradır və onun ərəşəyə gəlməsinə böyük zəhmət sərf edir.

Məzahir Süleymanovu 48 ildir ki, tanıyıram. Mənim və başqa rejissorların quruluş verdiyi çoxlu tamaşada maraqlı obrazlar yaratdığından onun haqqında qətiyyətlə bu sözləri deyə bilərəm: çox zəhmətkeş, məsuliyyətli sənətçidir və yaratdığı hər bir rola son dərəcə ciddi yanaşır. Ən kiçik rolları belə böyük obraz səviyyəsinə yüksəldə bilir. Bu isə hər aktyora nəsihət olan xüsusiyyət deyil. Bunu yalnız əsl ustad sənətkarlar bacarırlar.

Məzahir Həbulla oğlu Süleymanov 1944-cü il yanvarın 29-da Zərdab rayonunun Məmmədqasımlı kəndində anadan olub. Orta məktəbi bitirdikdən sonra Bakının Razin (indiki Bakıxanov) qəsəbəsində 2 nömrəli texniki peşə məktəbində çilingər peşəsinə yiyələnib, eyni zamanda Montin qəsəbəsindəki "Elm və

altında məhəbbət"ində Efraim Kebot, Aqşin Babayevin "Xilaskar"ında Filosof-deputat, Nodar Dumbadzenin "Ağ bayraqlar"ında İsidor Salidze, Abdulla Şaiq və Süleyman Sani Axundovun "Qaraca qız"ında Piri baba və başqaları bu qəbiləndir. Dəfələrlə Prezident mükafatına

Texnika" Mədəniyyət Sarayında fəaliyyət göstərən dram dərnəyinin üzvü olub. Aktyorluğa həvəs Məzahirdə elə həmin vaxtdan yaranıb. Bir müddət ayrı-ayrı müəsisələrdə çilingər işləyib və 1963-cü ildə Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunun (indiki Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti) dram və kino aktyorluğu fakültəsinə daxil olub. Elə həmin ildə ordu sıralarına gedib, 4 il hərbi dəniz donanmasında xidmət edib. Əsgərlikdən sonra ali təhsilini davam etdirib.

O, 1972-ci ildə ali məktəbi bitirərək Sumqayıt Dövlət Dram Teatrına göndərib. Uzun illər, təxminən 42 il bu teatrda aktyor kimi çalışıb. Sənətkarlığı sayəsində 2006-cı ildə Əməkdar artist, ikicil sonra isə Xalq artisti fəxri adlarına layiq görülüb, ali dərəcəli ustad sənəkara çevrilib. Bu gün Azərbaycanda əksər aktyorlar onun oynadığı rolların siyahısına baxıb həsəd apara bilərlər. Milli dramaturkun ən maraqlı pyeslərindən tutmuş, dünya klassiklərinin inci əsərlərinə qədər oynadığı tamaşaların sayı 100-dən artıqdır. Əksərən də əsas və baş rollarda. Məzahir Süleymanov Sumqayıt teatrında işlədiyi illər ərzində, demək olar ki, bütün tamaşalarda oynayıb. Çünki quruluşçu rejissorlar çox istəyiblər ki, belə istedadlı aktyor onların hazırladığı tamaşada mütləq rol alsın.

Məzahir Süleymanovun çoxsaylı təkrarsız obrazları var. Jan Batist Molyerin "Skapenin kələkləri"ində Oktav, Efqon Rannetin "Azmış oğul"unda Lembit, Nazim Hikmətin "Domoklın qılıncı"nda Arxi-tektor, Üzeyir Hacıbəylinin "Arşın mal alan"ında Soltan bəy, Cəlil Məmməd-quluzadənin "Ölülər"ində Hacı Həsən ağa, Mirzə Fətəli Axundovun "Müsyö Jordan və Dərviş Məstəli şah"ında Müsyö Jordan, Anarın "Adamın adam"ında Tərs Tahir, Mövlud Süleymanlının "Dəyirman"ında Sarı Qasım, Nazim Hikmətin "Bayramın birinci günü"ndə Vəli Əfəndi, Hüseyn Cavidin "Afət"ində Qaplan, Azat Abdulinin "13-cü sədr"ində Prokuror, Nikolay Qoqolun "Müfəttiş"ində Bələdiyyə rəisi, Ağalar İdrisoğlunun "Sabir Rüstəmxanlının portret cizgiləri"ində Cavad xan, Aleksandr İvaşenkonun "Uşağa bir üç yazın"ında Təmiçkin, Ağalar Mirzənin "Məlikməmmədini yeni sərəgüştələri"ində Şeytan, Nikolay Qoqolun "Evlənmə" əsərində Podkolyosny, Georgi Xuqayevin "Varlı ev"ində Beçir, Ağalar İdrisoğlunun "Şah İsmayıl"ında Hüseyn Lələ bəy, Georgi Xuqayevin "Qocaların məhəbbəti"ndə Qaqtusa, Georgi Xuqayevin "Bir köpək vardı" əsərində Çoban, Georgi Xuqayevin "Ailə"sində Jorji, Mark Tvenin "Şahzadə və Dilənçi" əsərində Lord Hetford, Yudjin Onilin "Qarağaclar

layiq görülüb. Haqqında 100-dən çox məqalə, resenziya yazılıb.

Təəssüf ki, teatr, televiziya və kino rejissorları onu yaddan çıxarıblar. Halbuki, bu gün Məzahir Süleymanov kimi sənətkarlara ehtiyac var. Əgər ona rollar verilsə, yenə də bir-birindən maraqlı obrazlar yaradar...

Məzahir Süleymanovla bağlı söhbətimi burada bitirə bilərdim. Amma onu yarım əsrə qədər bir müddətdə tanıdığım, səhnədə tərəf-müqabili olduğumdan və quruluş verdiyim tamaşalarda bir-birindən maraqlı rollar oynadığından haqqında deyiləsi sözlərim çoxdur. Çünki insanlıq və sənətkarlıq bir vəhdət halında heç də hər kəsdə olmur. Bu, bir Allah vergisidir. Məzahir saf olduğuna görə həmişə haqqı müdafiə edir, ədalət hissini itirmir, yarınmağı, maddəliq etməyi də bacarmır. Dostluqda da çox möhkəmdir. Xarakterindəki bütövlük və yüksək mədəniyyət onun oynadığı rollara da sirayət edib.

O, həmçinin yaxşı yol yoldaşdır. Uzun illər biz onunla həm Azərbaycanın rayonlarında, həm də keçmiş sovetlər məkanında qastrol səfərlərində olmuşuq. İnsani keyfiyyətini, dözümlüyyünü, yoldaşa qarşı diqqətini həmişə bürüzə verib. Heç vaxt özünü başqalarından üstün tutmayıb. Düz 6 ay Dağıstan Respublikasında qastrolda olduğumuz müddətdə və mənim yaratdığım Azərbaycan–Dağıstan Beynəlmiləl Teatr Truppasında bunun çox şahidi olmuşam. Vaxtilə rəhbərlik etdiyim Sumqayıt Dövlət Musiqili Dram Teatrında quruluş verdiyim tamaşalardan 6-sında Məzahir Süleymanov ən yüksək səviyyədə rollar oynayıb, həqiqi mənada obrazların daxilinə nüfuz edib. Obrazları elə ustalıqla yaradıb ki, ona tamaşaçı kimi daha çox baxmaq istəmişəm. Əlbəttə, belə oyun üsulu yalnız ustad sənətkara nəsihət olur.

Məzahir Süleymanovun Sumqayıt teatrına gəldiyi vaxtdan 52 il ötür. Artıq 10 ildir ki, təqaüdə çıxıb. Deyir ki, Rusiya teatrlarında yaşı 90-ı keçmiş çoxlu rejissorlar, aktyorlar, aktrissalar çalışır və böyük həvəslə rollar oynayırlar. "Eləcə də bizim müqtədir aktyorlar – Möhsün Səmani, Ağasadıq Gəraybəyli, İsmayıl Osmanlı, İsmayıl Dağıstanlı, Nəsibə Zeynalova, Leyla Bədərbeyli, Firəngiz Şerifova, Süleyman Ələsgərov və digərləri ömürlərinin axırına qədər səhnədə olublar, gözəl obrazlar yaradıblar. Mən də teatrsız qala bilmərəm. Amma, təəssüf ki, dəvət edən yoxdur. Teatrda, kinoda "yaş senzina" fərdi qaydada yanaşmaq lazımdır, məncə"...

Ağalar İDRİSOĞLU,
Əməkdar incəsənət xadimi